

ESPANYA I CATALUNYA AL SEGLE XIX

4. El desenvolupament del liberalisme i de l'internacionalisme revolucionari a Espanya

RESUM DE CONTINGUTS ESSENCIALS (QUARTA PART)

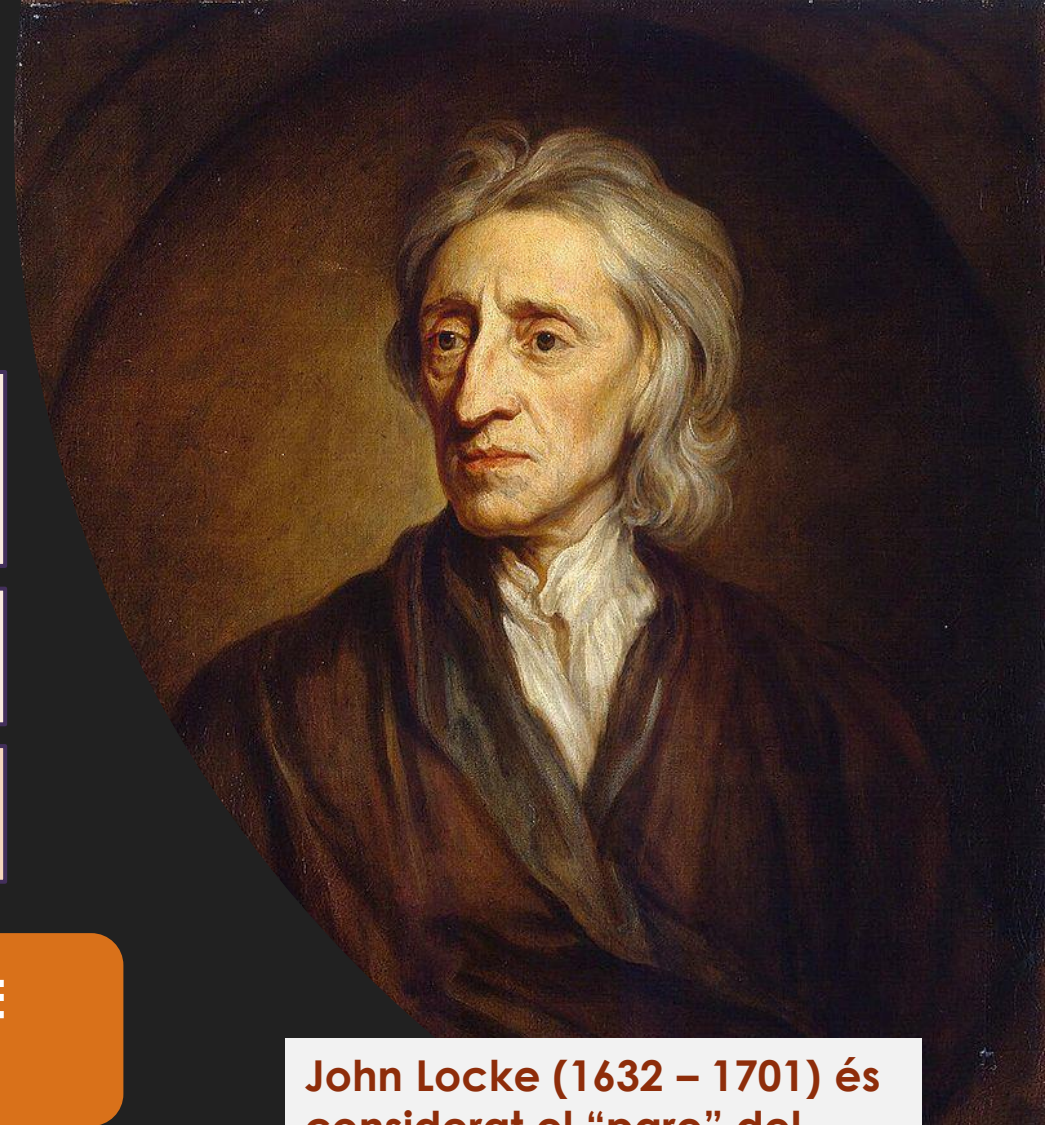
QUÈ ÉS EL LIBERALISME?

EL LIBERALISME POLÍTIC

El LIBERALISME es basa en els ideals dels **drets i llibertats dels ciutadans**, en la **divisió de poders de l'Estat** i la **igualtat davant la llei**.

El seu principi bàsic és la defensa dels **drets INDIVIDUALS** per sobre del poder de l'Estat.

El LIBERALISME és la ideologia pròpia del **sistema CAPITALISTA**.

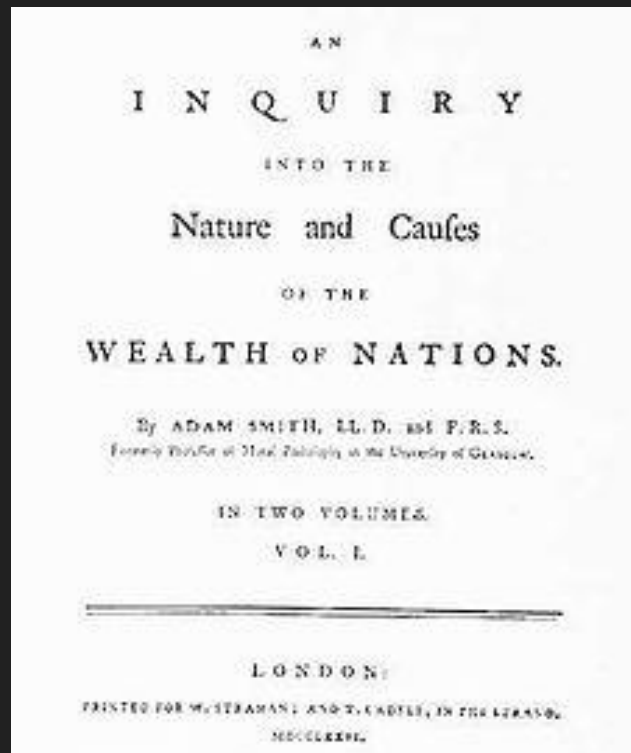

John Locke (1632 – 1701) és considerat el “pare” del pensament polític liberal.

QUÈ ÉS EL LIBERALISME?

EL LIBERALISME ECONÒMIC

L'escocès **Adam Smith** és considerat el “pare” del liberalisme econòmic, sobretot per la seva obra ***La Riquesa de les Nacions***, publicada l'any 1776.

Altres autors importants en la història del LIBERALISME foren els anglesos **David Ricardo** (1772 – 1823) i **John Stuart Mill** (1806 – 1873).

Adam Smith (1723 – 1790)

Liberalisme vs. Absolutisme

Les revolucions liberals a Europa

Davant el predomini de la MONARQUIA ABSOLUTA i la idea del “**dret diví**” de la sobirania reial, van sorgir a Europa (fonamentalment a França i al Regne Unit), noves idees que van portar als ideals de **sobirania nacional, divisió de poders** i la defensa dels **drets dels ciutadans**.

Era el naixement del **LIBERALISME**.

Al llarg del S. XIX, en diverses “onades revolucionàries” (1820, 1830, 1848 ...) molts països de l'Europa occidental van anar substituint les antigues monarquies absolutes per **nous règims liberals**, sota la forma de **monarquia parlamentària o de república**.

La Llibertat guiant al Poble,
d'Eugène Delacroix (1830)

Liberalisme vs. Absolutisme

El Liberalisme a Espanya

Liberalisme vs. Absolutisme

Nous corrents ideològics al marge del sistema liberal

ELS REPUBLICANS

D'ideologia **demòcrata avançada**. Partidaris de la substitució de la monarquia hereditària per un **règim republicà escollit per sufragi popular**. Dividits entre “republicans unitaris” i “republicans federals”.

Partidaris de substituir el capitalisme per un nou model social igualitari per la via pacífica. **Model cooperativista**. A Catalunya destaca la figura de l'enginyer figuerenc **Narcís Monturiol** (1819 – 1885).

ELS SOCIALISTES UTÒPICS

ELS SOCIALISTES CIENTÍFICS

Partidaris de substituir el capitalisme per un nou **model social sense classes ni propietat privada per la via violenta o revolucionària**. Idea d'abolició de l'Estat. Dividits entre “marxistes” (comunistes) i “llibertaris” (anarquistes).

L'ideal del Liberalisme

El Liberalisme Polític

Defensa del concepte de sobirania nacional davant la sobirania absoluta del Rei.

Defensa dels drets individuals del ciutadà davant el poder de l'Estat.

Priorització del dret a la propietat privada per sobre de la resta de drets.

Divisió dels poders de l'Estat en tres: legislatiu, executiu i judicial.

Idea del sufragi com a fórmula de participació política dels ciutadans (dret de vot).

Concepte d'igualtat jurídica dels ciutadans (igualtat davant la llei).

L'Estat i tot el sistema polític han d'estar regulats per una Constitució.

L'ideal del Liberalisme

El Liberalisme Econòmic

Idea que la recerca de l'interès particular i de la iniciativa privada genera la riquesa de les societats. Valoració del benefici privat i del creixement econòmic il·limitat.

Defensa de l'absoluta llibertat de mercat, de comerç, d'inversió i de competència entre particulars.

Concepte de "Llei de l'oferta i la demanda", que regula per si mateixa els mercats (idea de l'equilibri autoregulat).

Convicció que el propi mercat també regula per si mateix els preus de les mercaderies i dels serveis, i dels salaris.

Principi fonamental que l'Estat NO ha d'intervenir en l'economia ni prendre el lloc que ha de tenir la iniciativa privada. No ha de regular el món productiu ni les empreses.

**POCA PRESSIÓ
FISCAL A LES
EMPRESSES**

(impostos baixos)

**POCA REGULACIÓ
LABORAL** (edat laboral,
drets dels treballadors,
salaris, horaris ...)

**LLIBERTAT EN EL
COMERÇ I EN LA
PRODUCCIÓ, I DE
PREUS.**

**FUNCIÓ DE L'ESTAT PER AL
MANTENIMENT DE LA PAU
SOCIAL I L'ORDRE PÚBLIC**
(limitació dels sindicats i
les associacions de
treballadors)

*Laissez faire, laissez passer, le monde
va de lui-même ...*

Les polítiques econòmiques liberals

Proteccionisme - lliurecanvisme

Davant la forta competència dels mercats exteriors, empresaris, comerciants i homes de negocis van demanar al Govern polítiques econòmiques “lliurecanvistes” o “proteccionistes” ...

PROTECCIONISME ECONÒMIC

Suposa l'adopció de mesures de protecció dels productors nacionals, dificultant la competència exterior mitjançant obstacles administratius o aranzels. Sovint implica un encariment dels productes al mercat.

LLIURECANVISME ECONÒMIC

Es base en la idea de llibertat de comerç i l'eliminació d'obstacles i aranzels a les exportacions i a les importacions. Suposa una major competència per als productors nacionals però sovint també preus més baixos.

Els ideals de l'internacionalisme

L'internacionalisme revolucionari

EL DESENVOLUPAMENT DEL CAPITALISME

va suposar ...

Naixement i expansió de l'internacionalisme revolucionari de caràcter anticapitalista

- L'aparició de crisis cícliques, que sovint implicaven atur obrer
- Generalització de les pràctiques d'explotació laboral
- Augment de les desigualtats socials

SOCIALISME CIENTÍFIC O MARXISTA
Comunisme

Creació de "Partits Comunistes" que preguin el poder i instaurin una dictadura per eliminar l'Estat i la propietat privada.

MOVIMENT LLIBERTARI O BAKUNINISTA
Anarquisme

Destrucció de l'Estat i de la propietat privada pel moviment espontani popular sense presa del poder polític. APOLITICISME.

Ideal comú de destrucció del sistema capitalista per la via revolucionària, i instauració d'una nova societat sense classe ni propietat privada.